



Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

20. travnja 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 2. UEU-a – Vrijednosti Europske unije – Vladavina prava – Članak 49. UEU-a – Pristupanje Uniji – Neopadanje razine zaštite vrijednosti Unije – Djelotvorna sudska zaštita – Članak 19. UEU-a – Članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Područje primjene – Neovisnost sudaca države članice – Postupak imenovanja – Ovlast predsjednika vlade – Sudjelovanje Odbora za imenovanje sudaca”

U predmetu C-896/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (Prvi odjel Građanskog suda, zasjedajući u svojstvu ustavnog suda, Malta), odlukom od 25. studenoga 2019., koju je Sud zaprimio 5. prosinca 2019., u postupku

Repubblika

protiv

Il-Prim Ministru,

uz sudjelovanje:

WY,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, R. Silva de Lapuerta, potpredsjednica, A. Arabadžiev, A. Prechal, M. Vilaras, M. Ilešič i N. Piçarra, predsjednici vijeća, C. Toader, M. Safjan, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, P. G. Xuereb i L. S. Rossi (izvjestiteljica), suci,

nezavisni odvjetnik: G. Hogan,

tajnik: C. Strömholm, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 27. listopada 2020.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Republiku, J. Azzopardi, *avukat*, S. Busuttill, *advocate*, i T. Comodini Cachia, *avukat*,
- za maltešku vladu, V. Buttigieg i A. Buhagiar, u svojstvu agenata, uz asistenciju D. Sarmienta Ramirez-Escudero i V. Ferreres Comelle, *abogados*,

* Jezik postupka: malteški

- za belgijsku vladu, C. Pochet, M. Jacobs i L. Van den Broeck, u svojstvu agenata,
- za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman i C. S. Schillemans, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, B. Majczyna i S. Żyrek, u svojstvu agenata,
- za švedsku vladu, C. Meyer-Seitz, H. Shev, H. Eklinder, R. Shahsavan Eriksson, A. M. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, O. Simonsson i J. Lundberg, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, K. Mifsud-Bonnici, P. J. O. Van Nuffel, H. Krämer i J. Aquilina, a zatim K. Mifsud-Bonnici, P. J. O. Van Nuffel i J. Aquilina, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 17. prosinca 2020.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 19. UEU-a i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Republike, udruge koja je registrirana kao pravna osoba na Malti i čiji je cilj promicanje zaštite pravosuđa i vladavine prava u toj državi članici, i Il-Prim Ministrua (predsjednik vlade, Malta) u vezi s *actio popularis* radi utvrđivanja, među ostalim, usklađenosti s pravom Unije odredaba Ustava Malte (u daljnjem tekstu: Ustav) kojima je uređen postupak imenovanja sudaca.

Pravni okvir

- 3 Ustav u poglavlju VIII. sadržava pravila o pravosudnim dužnosnicima, među kojima su ona kojima je uređen postupak imenovanja sudaca.
- 4 U tom poglavlju VIII. članak 96. Ustava propisuje:

„(1) Imħallfine (suci visokih sudova) imenuje predsjednik republike uz mišljenje predsjednika vlade.

(2) Za suca visokog suda može se imenovati samo osoba koja je najmanje dvanaest godina, jednokratno ili višekratno, radila kao odvjetnik ili kao Maġistrat (sudac nižih sudova) na Malti ili u oba navedena svojstva.

(3) Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka (4), predsjednik vlade može dati mišljenje u pogledu imenovanja suca visokog suda (izuzevši Prim Imħallef (predsjednik Vrhovnog suda)) u smislu stavka (1) tek nakon što je Odbor za imenovanje sudaca koji je uspostavljen člankom 96.A ovog Ustava proveo procjenu u skladu s točkama (c), (d) ili (e) stavka 6. članka 96.A.

(4) Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka (3), predsjednik vlade može odstupiti od rezultata procjene navedene u stavku (3):

Ako predsjednik vlade upotrijebi ovlast koju mu ovaj stavak dodjeljuje, on ili Ministru responsabbli għall-ġustizzja (ministar nadležan za pravosuđe):

- (a) u roku od pet dana objavljuje u *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta* odluku o upotrebi te ovlasti i navodi razloge njezina donošenja; te
- (b) u Kamra tad-Deputati (Parlament), najkasnije na njegovoj drugoj sjednici od kada je predsjednik republike dobio mišljenje u smislu stavka (1), daje izjavu objašnjavajući razloge njezina donošenja[.]

Određbe prvog podstavka ovog stavka ne primjenjuju se na imenovanje predsjednika Vrhovnog suda.”

5 Članak 96.A Ustava glasi kako slijedi:

„(1) Osniva se Odbor za imenovanje sudaca (u nastavku ovog članka: Odbor), koji je pododbor Kummissjoni għall-Amministrazzjoni tal-ġustizzja (Komisija za pravosuđe) uspostavljenog člankom 101.A ovog Ustava te ima sljedeći sastav:

- (a) predsjednik Vrhovnog suda;
- (b) Avukat Ġenerali (glavni državni odvjetnik);
- (c) Awditur Ġenerali (glavni državni revizor);
- (d) Kummissarju għall-Investigazzjonijiet Amministrattivi (povjerenik za upravne istrage) (ombudsman); i
- (e) predsjednik Kamra tal-Avukati (odvjetnička komora)

[...]

(2) Odborom predsjedava predsjednik Vrhovnog suda ili, u njegovoj odsutnosti, sudac koji ga zamjenjuje u skladu s točkom (d) stavka (3).

(3) (a) Članom Odbora ne može biti ministar, državni tajnik, član Parlamenta, član jedinice lokalne samouprave ili predstavnik ili kandidat političke stranke:

[...]

(4) Članovi Odbora pri obavljanju svojih dužnosti postupaju prema vlastitoj prosudbi te ih pritom nijedna osoba ili tijelo ne usmjerava niti kontrolira.

[...]

(6) Odbor obavlja sljedeće zadaće:

- (a) prima i razmatra iskaze interesa od osoba koje žele steći položaj suca visokih sudova (izuzevši položaj predsjednika Vrhovnog suda) ili suca nižih sudova, osim od osoba na koje se primjenjuje točka (e);

- (b) vodi stalni registar iskaza interesa iz točke (a) i s njima povezanih dokumenata, koji se drži u tajnosti te mu mogu pristupiti samo članovi Odbora, predsjednik vlade i ministar nadležan za pravosuđe;
- (c) vodi razgovore s kandidatima za gore navedene položaje na način koji smatra prikladnim te ih procjenjuje i u tu svrhu zahtijeva od svih javnih tijela informacije koje smatra razumno potrebnima;
- (d) iznosi predsjedniku vlade, preko ministra nadležnog za pravosuđe, svoju procjenu kvalifikacija i kvalitete kandidata za gore navedene položaje;
- (e) na zahtjev predsjednika vlade, daje mišljenje o kvalificiranosti i kvaliteti osoba koje trenutno djeluju u svojstvu glavnog državnog odvjetnika, glavnog državnog revizora, povjerenika za upravne istrage (ombudsman) ili suca nižeg suda, a kandidati su za određeni pravosudni položaj;
- (f) na zahtjev ministra nadležnog za pravosuđe, daje mišljenje o imenovanju na svaki drugi pravosudni položaj ili položaj pri sudovima[.]

Procjena iz točke (d) provodi se u roku od najviše šezdeset dana od kada Odbor zaprimi iskaz interesa, a mišljenje iz točaka (e) i (f) daje se u roku od najviše trideset dana od kada je zatraženo ili u roku koji ministar nadležan za pravosuđe uz suglasnost Odbora odredi rješenjem koje se objavljuje u *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta*.

(7) Postupak Odbora je povjerljiv i javnost mu nema pristupa te se nijednog člana ili tajnika Odbora ne može pozvati da pred sudom ili kojim drugim tijelom pruži informacije o ikojem dokumentu koji je Odbor zaprimio ili pitanju o kojem se pred Odborom raspravljalo ili mu je priopćeno.

(8) Odbor samostalno uređuje svoj postupak te je obvezan objaviti, uz suglasnost ministra nadležnog za pravosuđe, kriterije na temelju kojih provodi procjene.”

6 Člankom 97. Ustava određeno je:

„(1) Podložno odredbama ovog članka, mandat suca visokog suda završava kada sudac navrši šezdeset i pet godina života.

(2) Suca visokog suda dužnosti može razriješiti samo predsjednik republike na prijedlog Parlamenta za koji je glasovalo najmanje dvije trećine ukupnog broja članova Parlamenta, a koji se može temeljiti na dokazanoj nesposobnosti suca da obavlja svoje zadaće (bilo da je ona posljedica tjelesnih ili duševnih poteškoća ili nekog drugog razloga) ili na dokazanim prijestupima.

(3) Parlament može zakonom urediti postupak izglasavanja prijedloga te istraživanja i dokazivanja nesposobnosti za obavljanje zadaća ili prijestupa suca visokog suda u smislu prethodnog stavka.”

7 Člankom 100. Ustava određeno je:

„(1) Suce nižih sudova imenuje predsjednik republike uz mišljenje predsjednika vlade.

(2) Za suca nižeg suda može se imenovati samo osoba koja je najmanje sedam godina, jednokratno ili višekratno, radila kao odvjetnik na Malti.

(3) Podložno odredbama stavka (4) ovog članka, mandat suca nižeg suda završava kada sudac navrši šezdeset i pet godina života.

(4) Odredbe stavaka (2) i (3) članka 97. ovog Ustava primjenjuju se na suce nižih sudova.

(5) Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka (6), predsjednik vlade može dati mišljenje u pogledu imenovanja suca nižeg suda u smislu stavka (1) tek nakon što je Odbor za imenovanje sudaca koji je uspostavljen člankom 96.A ovog Ustava proveo procjenu u skladu s točkama (c), (d) ili (e) stavka (6) članka 96.A.

(6) Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka (5), predsjednik vlade može odstupiti od rezultata procjene navedene u stavku (5):

Ako predsjednik vlade upotrijebi ovlast koju mu ovaj stavak dodjeljuje, predsjednik vlade ili ministar nadležan za pravosuđe:

(a) objavljuje u roku od pet dana u *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta* odluku o upotrebi te ovlasti i navodi razloge njezina donošenja; te

(b) u Parlamentu, najkasnije na njegovoj drugoj sjednici od kada je predsjednik republike dobio mišljenje u smislu stavka (1), daje izjavu objašnjavajući razloge njezina donošenja.”

8 Člankom 101.B stavkom 1. Ustava propisuje se:

„Osniva se Odbor za suce visokih i nižih sudova, [...] koji je pododbor Komisije za pravosuđe i sastoji se od tri člana pravosuđa koji nisu članovi Komisije za pravosuđe, a biraju se među sucima visokih i nižih sudova u skladu s pravilima Komisije za pravosuđe, pri čemu u disciplinskom postupku koji se pred Odborom vodi protiv suca nižeg suda dva od tri člana čine suci nižih sudova, a u disciplinskom postupku koji se pred Odborom vodi protiv suca visokog suda dva od tri člana čine suci visokih sudova.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 9 Republika je sudu koji je uputio zahtjev 25. travnja 2019. u skladu s člankom 116. Ustava podnijela tužbu, koja se kvalificira kao *actio popularis*, zahtijevajući da se proglašeno da je zbog postojećeg sustava imenovanja sudaca, kako je uređen člancima 96., 96.A i 100. Ustava, Republika Malta povrijedila obveze koje ima osobito na temelju odredaba članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a i članka 47. Povelje. Ona također zahtijeva da se svako imenovanje sudaca u okviru postojećeg sustava do kojeg dođe tijekom postupka koji je pokrenut tom *actio popularis* proglašeno ništavim i bez učinka i da se drugi suci ne imenuju ako to nije u skladu s preporukama sadržanima u mišljenju br. 940/2018 Europske komisije za demokraciju putem prava (u daljnjem tekstu: Venecijanska komisija) od 17. prosinca 2018. o ustavnim odredbama, diobi vlasti i neovisnosti pravosudnih i represivnih tijela na Malti (CDL-AD (2018)028), kao i s člankom 19. stavkom 1. UEU-a i člankom 47. Povelje.
- 10 U prilog svojem zahtjevu Republika ističe da diskrecijska ovlast predsjednika vlade za imenovanje sudaca, kako proizlazi iz članaka 96., 96.A i 100. Ustava, izaziva dvojbe u pogledu neovisnosti tih sudaca. Ona u tom pogledu naglašava da je određen broj sudaca koji su imenovani od 2013. godine bio vrlo aktivan u Partit laburista (Laburistička stranka) koja je u vladi, ili su imenovani na takav način da se može sumnjati u zadiranje političke vlasti u sudbenu vlast.
- 11 Republika također pojašnjava da ona posebno osporava sva imenovanja do kojih je došlo 25. travnja 2019., a odnose se na tri suca nižih sudova koji su imenovani sucima visokih sudova i tri nova suca nižih sudova (u daljnjem tekstu: imenovanja od 25. travnja 2019.), kao i svako drugo imenovanje do kojeg naknadno može doći. U tom pogledu ona tvrdi da su ta imenovanja izvršena protivno mišljenju Venecijanske komisije br. 940/2018 od 17. prosinca 2018.

- 12 Nasuprot tomu, predsjednik vlade smatra da su imenovanja od 25. travnja 2019. u skladu s Ustavom i pravom Unije. Nema nikakve razlike između tih imenovanja i ikojeg drugog imenovanja sudaca do kojeg je došlo nakon donošenja Ustava 1964. godine, osim činjenice da je za razliku od imenovanja do kojih je došlo prije 2016. godine prikladnost kandidata koji su se tijekom 2019. godine prijavili za predmetne funkcije ispitao Odbor za imenovanje sudaca koji je uveden člankom 96.A Ustava. Stoga se argumenti koje je istaknula Republika u biti odnose na svako imenovanje sudaca do kojeg je dosad došlo.
- 13 Prema navodu predsjednika vlade, predmetni postupak imenovanja usklađen je sa zahtjevima članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a i članka 47. Povelje, kako ih Sud tumači.
- 14 Sud koji je uputio zahtjev smatra da se u ovom slučaju aspekt koji Sud treba ispitati s obzirom na članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a i članak 47. Povelje odnosi na diskrecijsku ovlast koju članci 96., 96.A i 100. Ustava dodjeljuju predsjedniku vlade u okviru postupka imenovanja sudaca. Usto, on smatra da se postavlja pitanje je li ustavna izmjena koja je izvršena tijekom 2016. godine donijela poboljšanje predmetnog postupka.
- 15 U tim je okolnostima Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (Prvi odjel Građanskog suda, zasjedajući u svojstvu ustavnog suda, Malta) odlučio prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 19. stavak 1. [drugi podstavak] UEU-a i članak 47. [Povelje], bilo da ih se promatra odvojeno ili zajedno, smatrati primjenjivima u odnosu na pravnu valjanost članaka 96., 96.A i 100. Ustava?
2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje: treba li smatrati da je ovlast predsjednika vlade u postupku imenovanja sudaca na Malti u skladu s člankom 19. stavkom 1. UEU-a i člankom 47. [Povelje], uzimajući u obzir i članak 96.A Ustava, koji je stupio na snagu 2016. godine?
3. Ako se utvrdi da ovlast predsjednika vlade nije u skladu tim odredbama, treba li tu činjenicu uzeti u obzir prilikom budućih imenovanja ili ona treba utjecati i na prethodna imenovanja?”

Zahtjev za ubrzani postupak i postupak pred Sudom

- 16 Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (Prvi odjel Građanskog suda, zasjedajući u svojstvu ustavnog suda) u svojoj odluci kojom se upućuju prethodna pitanja zatražio je da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u ubrzanom postupku, na temelju članka 105. Poslovnika Suda.
- 17 U prilog svojem zahtjevu sud koji je uputio zahtjev u biti ističe da su pitanja o kojima je riječ u ovom predmetu od nacionalnog interesa s obzirom na to da odgovor na njih može utjecati na pravnu sigurnost povezanu sa sudskim odlukama koje su različiti malteški sudovi, uključujući suce imenovane u travnju 2019. godine, već objavili, kao i na temelje i kontinuitet malteškog pravosudnog sustava. K tomu se dodaje to da će u bliskoj budućnosti više sudaca dosegnuti dob za umirovljenje i da bi se tijekom predmetnog postupka, ako se ti suci ne zamijene drugima, pritisak koji iz te situacije proizlazi na aktivnost sudaca koji su ostali na dužnosti mogao pokazati štetnim za temeljno pravo na pošteno suđenje u razumnom roku.
- 18 Člankom 105. stavkom 1. Poslovnika predviđa se da, na zahtjev suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku ili, iznimno, po službenoj dužnosti, predsjednik Suda može, nakon što saslušava suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, odlučiti da se o tom zahtjevu odluči u ubrzanom postupku kad priroda predmeta zahtijeva postupanje u kratkim rokovima.

- 19 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je takav ubrzani postupak postupovni instrument koji treba odgovoriti na izvanrednu kriznu situaciju (presuda od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 48.).
- 20 Osim toga, iz sudske prakse Suda također proizlazi da se ubrzani postupak može ne primijeniti ako se osjetljivost i složenost pravnih problema nastalih u određenom predmetu teško može rješavati u takvom postupku, osobito ako nije primjereno skratiti pisani dio postupka pred Sudom (presuda od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 49.).
- 21 U ovom je predmetu predsjednik Suda 19. prosinca 2019., nakon što je saslušao suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, odlučio odbiti zahtjev suda koji je uputio zahtjev iz točke 16. ove presude.
- 22 Naime, najprije, sam sud koji je uputio zahtjev smatra da glavni predmet nije toliko hitan da bi donošenje privremenih mjera bilo opravdano. Zatim, važnost učinaka presude Suda u ovom predmetu na malteški pravosudni sustav nije kao takva razlog za utvrđenje hitnosti potrebne za opravdanje primjene ubrzanog postupka. Naposljetku, u ovom se predmetu ističu osjetljiva i složena pitanja koja opravdavaju to da se ne odstupa od redovnih postupovnih pravila primjenjivih u području prethodnog postupka.
- 23 Istog dana predsjednik Suda također je odlučio dati ovom predmetu prednost pri odlučivanju u skladu s člankom 53. stavkom 3. Poslovnika.
- 24 Na raspravi koja je održana 27. listopada 2020. Sud je obaviješten o tome da su u srpnju 2020. izvršene određene izmjene Ustava nakon preporuka vezanih uz sustav pravosudnih imenovanja koje su iznesene u mišljenju Venecijanske komisije br. 940/2018 od 17. prosinca 2018. i da su te izmjene bile predmet mišljenja br. 993/2020 te komisije od 8. listopada 2020. o deset zakona i prijedloga zakona kojima se prenose zakonodavni prijedlozi navedeni u mišljenju Venecijanske komisije od 17. prosinca 2018. (CDL-AD (2020)019).

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost

- 25 Poljska vlada smatra da su prethodna pitanja nedopuštena zbog dvaju razloga.
- 26 Ta vlada primjećuje, kao prvo, da je sud koji je uputio zahtjev svoja prethodna pitanja Sudu postavio kako bi, s obzirom na pružene odgovore, mogao odlučiti o usklađenosti odredaba malteškog prava o kojima je riječ u glavnom postupku s pravom Unije. Međutim, nadležnost za ocjenu, na temelju članaka 258. i 259. UFEU-a, usklađenosti odredaba nacionalnog prava s pravom Unije je samo na Sudu, pri čemu su nacionalni sudovi isključeni, a jedino Europska komisija ili neka država članica može pokrenuti postupak na temelju tih odredaba prava Unije. Stoga nacionalni sud ne bi mogao, jer bi u protivnom zaobišao postupak predviđen člancima 258. i 259. UFEU-a, ocijeniti usklađenost nacionalnog prava s pravom Unije, temeljeći se na tumačenju potonjeg prava koje je pruženo u okviru prethodnog postupka, s obzirom na to da se sam Sud ne smatra nadležnim za izvršavanje takvog nadzora usklađenosti na temelju tog potonjeg postupka. Tumačenje prava Unije koje Sud pruži u okviru ovog postupka stoga se ne bi moglo smatrati nužnim za rješenje spora u glavnom postupku u smislu članka 267. UFEU-a.

- 27 U tom pogledu valja navesti da, kao što to proizlazi iz predmetnog zahtjeva za prethodnu odluku, sud koji je uputio zahtjev smatra da s obzirom na svoje dvojbe mora od Suda dobiti tumačenje članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a i članka 47. Povelje u okviru *actio popularis* koji mu je podnesen na temelju nacionalnog prava u pogledu usklađenosti nacionalnih odredaba o postupku imenovanja sudaca s tim odredbama prava Unije.
- 28 A upravo je prethodni postupak uspostavljen člankom 267. UFEU-a postupak u kojem Sud izravno surađuje sa sudovima država članica. U okviru tog postupka, koji se temelji na jasnom razgraničenju funkcija nacionalnih sudova i Suda, ocjena činjenica predmeta u nadležnosti je nacionalnog suda, koji ima dužnost ocijeniti koliko je, uvažavajući posebnosti predmeta, prethodna odluka potrebna kako bi mogao donijeti svoju odluku te u kojoj su mjeri relevantna pitanja koja postavlja Sudu, dok je Sud jedini ovlašten očitovati se o tumačenju ili o valjanosti propisa Unije polazeći od činjenica koje mu predstavi nacionalni sud (presude od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 27., i od 30. svibnja 2018., Dell’Acqua, C-370/16, EU:C:2018:344, t. 31.).
- 29 U tom pogledu zadaća Suda mora se razlikovati ovisno o tome traži li se od njega donošenje prethodne odluke, kao u predmetnom slučaju, ili odluke u postupku za utvrđenje povrede obveza. Naime, dok u okviru tužbe zbog povrede obveze Sud provjerava je li nacionalna mjera ili nacionalna praksa koju osporava Komisija ili država članica koja nije ona o kojoj je riječ protivna pravu Unije općenito i da pritom nije potrebno da je o tome pokrenut spor pred sudovima države članice, zadaća je Suda u okviru prethodnog postupka, naprotiv, pomoći sudu koji je uputio zahtjev u rješavanju konkretnog spora koji se pred njim vodi (presuda od 26. ožujka 2020., Miasto Łowicz i Prokurator Generalny, C-558/18 i C-563/18, EU:C:2020:234, t. 47.).
- 30 S tim u vezi valja također podsjetiti na to da, iako u okviru prethodnog postupka Sud nije nadležan za odlučivanje o usklađenosti odredbi nacionalnog prava s pravnim pravilima Unije, on je nasuprot tomu nadležan za pružanje sudu koji je uputio zahtjev svih odgovarajućih elemenata za tumačenje tog prava koji tom sudu omogućuju da ocijeni takvu usklađenost za potrebe donošenja presude u sporu koji se pred njim vodi (presuda od 26. siječnja 2010., Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, EU:C:2010:39, t. 23. i navedena sudska praksa). Na sudu koji je uputio zahtjev je da izvrši takvu ocjenu s obzirom na elemente za tumačenje koje mu je Sud tako pružio.
- 31 Iz toga slijedi da treba odbiti prigovor poljske vlade naveden u točki 26. ove presude prema kojem se odgovorom na pitanja koja je sud koji je uputio zahtjev postavio u ovom predmetu na temelju članka 267. UFEU-a zaobilaze članci 258. i 259. UFEU-a.
- 32 Kao drugo, poljska vlada primjećuje da članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a, koji državama članicama nalaže da utvrde djelotvorne pravne lijekove u područjima obuhvaćenima pravom Unije, ne mijenja bit načela dodjeljivanja nadležnosti ni opseg nadležnosti Unije. Naprotiv, ta se odredba temelji na pretpostavci da je na državama članicama, s obzirom na to da Unija nije nadležna u području ustroja pravosudnog sustava, da odrede nadležne sudove i predvide odgovarajuća postupovna pravila namijenjena zaštiti prava koja pojedinci izvode iz pravnog poretka Unije. Stoga se nijedno posebno pravilo kojim se uređuje imenovanje sudaca ili organizacija nacionalnih sudova ne može izvesti iz članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a. Što se tiče članka 47. Povelje, on nije primjenjiv u predmetnom slučaju. Naime, Republika je podnijela *actio popularis*, ali se nije pozivala na subjektivno pravo koje izvodi iz prava Unije. Stoga u predmetnom slučaju nije riječ o „provedbi” prava Unije u smislu članka 51. stavka 1. Povelje.
- 33 U tom pogledu dovoljno je navesti da se prigovori koje je tako istaknula poljska vlada u bitnome odnose na sam doseg prava Unije i konkretno doseg članka 19. UEU-a i članka 47. Povelje, a time i na tumačenje tih odredaba. Takvi argumenti, koji se stoga odnose na meritum postavljenih pitanja, ne mogu tako sami po sebi dovesti do njihove nedopuštenosti (presuda od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 80.).

34 Prethodna su pitanja prema tome dopuštena.

Prvo pitanje

- 35 Prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a i članak 47. Povelje tumačiti na način da se mogu primijeniti u predmetu u kojem nacionalni sud odlučuje o tužbi predviđenoj nacionalnim pravom kojom se traži da taj sud odluči o usklađenosti s pravom Unije nacionalnih odredaba kojima je uređen postupak imenovanja sudaca države članice kojoj taj sud pripada.
- 36 S jedne strane, kad je riječ o području primjene *ratione materiae* članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a, valja podsjetiti na to da se ta odredba odnosi na „područja obuhvaćena pravom Unije”, neovisno o situaciji u kojoj ga države članice provode, u smislu članka 51. stavka 1. Povelje (presude od 27. veljače 2018., Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, t. 29., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 111. i navedena sudska praksa).
- 37 Na temelju članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a, svaka država članica mora dakle posebno osigurati da tijela koja su, u svojstvu „suda” u smislu prava Unije, dio njezina sustava pravnih lijekova u područjima obuhvaćenima pravom Unije te koja stoga kao takva mogu odlučivati o primjeni ili tumačenju prava Unije udovoljavaju zahtjevima djelotvorne sudske zaštite (presuda od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 112. i navedena sudska praksa).
- 38 U tom pogledu nesporno je da malteški sudovi mogu biti pozvani odlučivati o pitanjima koja se odnose na primjenu ili tumačenje prava Unije te da su oni – kao „sudovi” u smislu tog prava – dio malteškog sustava pravnih lijekova u „područjima obuhvaćenima pravom Unije”, u smislu članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a, i da prema tome trebaju ispunjavati zahtjeve djelotvorne pravne zaštite (vidjeti u tom smislu presudu od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 114. i navedena sudska praksa).
- 39 Osim toga, iz zahtjeva za prethodnu odluku i točaka 9. do 11. ove presude proizlazi da sud koji je uputio zahtjev mora odlučiti o tužbi, predviđenoj nacionalnim pravom, kojom Republika osporava usklađenost odredaba u pogledu postupka imenovanja malteških sudaca, osobito sa zahtjevima neovisnosti pravosudnog sustava država članica koje postavlja pravo Unije. Dakle, članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a primjenjuje se u kontekstu tužbe koje je tako predmet osporavanje usklađenosti s pravom Unije odredaba nacionalnog prava za koje se tvrdi da mogu utjecati na neovisnost sudaca (vidjeti po analogiji presudu od 27. veljače 2018., Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, t. 11. do 13. i 46. do 52.).
- 40 S druge strane, kad je riječ o članku 47. Povelje, valja podsjetiti na to da se tom odredbom, koja potvrđuje načelo djelotvorne sudske zaštite, priznaje svakoj osobi čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom (presude od 27. lipnja 2013., Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, t. 59., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 87. i navedena sudska praksa).
- 41 Priznanje tog prava u određenom slučaju pretpostavlja, kao što to proizlazi iz članka 47. prvog stavka Povelje, da se osoba koja se na njega poziva koristi pravima ili slobodama zajamčenima pravom Unije (presude od 6. listopada 2020., Luksemburška Država (Pravo na pravni lijek protiv zahtjeva za informacije u području oporezivanja), C-245/19 i C-246/19, EU:C:2020:795, t. 55., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 88.).

- 42 Međutim, iz informacija sadržanih u odluci kojom se upućuje prethodno pitanje ne proizlazi da se u glavnom postupku Republika poziva na pravo koje ima na temelju odredbe prava Unije. Naime, u tom sporu dovodi se u pitanje usklađenost s pravom Unije ustavnih odredaba kojima je uređeno imenovanje sudaca.
- 43 Doduše, Republika također osporava zakonitost imenovanja od 25. travnja 2019. kao i svako eventualno naknadno imenovanje koje nije u skladu s preporukama iz mišljenja Venecijanske komisije br. 940/2018 od 17. prosinca 2018. te s člankom 19. stavkom 1. UEU-a i člankom 47. Povelje. Međutim, osporavanje Republike u tom pogledu temelji se samo na navodnoj neusklađenosti s pravom Unije navedenih ustavnih odredaba na temelju kojih je odlučeno o tim imenovanjima a da Republika ne ističe nikakvu povredu, koja proizlazi iz tih imenovanja, prava koje ima na temelju odredbe prava Unije.
- 44 U tim okolnostima, u skladu s člankom 51. stavkom 1. Povelje, njezin članak 47. kao takav nije primjenjiv u glavnom postupku.
- 45 Međutim, budući da članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a nalaže svim državama članicama da uspostave pravne lijekove potrebne za osiguranje djelotvorne sudske zaštite u područjima obuhvaćenima pravom Unije, osobito u smislu članka 47. Povelje, potonju odredbu treba uzeti u obzir u svrhu tumačenja članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a (presude od 14. lipnja 2017., *Online Games i dr.*, C-685/15, EU:C:2017:452, t. 54., i od 2. ožujka 2021., *A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo)*, C-824/18, EU:C:2021:153, t. 143. i navedena sudska praksa).
- 46 Uzimajući u obzir prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a treba tumačiti na način da se može primijeniti u predmetu u kojem nacionalni sud odlučuje o tužbi predviđenoj nacionalnim pravom kojom se traži da taj sud odluči o usklađenosti s pravom Unije nacionalnih odredaba kojima je uređen postupak imenovanja sudaca države članice kojoj taj sud pripada. Za potrebe tumačenja te odredbe mora se na odgovarajući način uzeti u obzir članak 47. Povelje.

Drugo pitanje

- 47 Drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a tumačiti na način da mu se protive nacionalne odredbe koje predsjedniku vlade dotične države članice dodjeljuju odlučujuću ovlast u postupku imenovanja sudaca, pri čemu se u tom postupku predviđa intervencija tijela zaduženog osobito za procjenu kandidata za mjesto suca i za pružanje mišljenja tom predsjedniku vlade.
- 48 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je, iako je organizacija pravosuđa u državama članicama u njihovoj nadležnosti, činjenica da su pri izvršavanju te ovlasti države članice dužne poštovati obveze koje za njih proizlaze iz prava Unije. To može biti tako osobito kad je riječ o nacionalnim pravilima za donošenje odluka o imenovanju sudaca (vidjeti u tom smislu presudu od 2. ožujka 2021., *A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo)*, C-824/18, EU:C:2021:153, t. 68. i navedenu sudsku praksu te t. 79.).
- 49 Članak 19. UEU-a povjerava nacionalnim sudovima i Sudu dužnost jamčenja pune primjene prava Unije u svim državama članicama kao i sudske zaštite koju osobe ostvaruju na temelju tog prava (presuda od 2. ožujka 2021., *A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo)*, C-824/18, EU:C:2021:153, t. 108.).
- 50 Na temelju toga i kao što to predviđa članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a, na državama članicama je da predvide sustav pravnih lijekova i postupaka kojima se osigurava djelotvoran sudski nadzor u područjima obuhvaćenima pravom Unije te da osiguraju da sudovi koji potpadaju pod taj

sustav i koji mogu odlučivati o primjeni ili tumačenju prava Unije udovoljavaju zahtjevima djelotvorne sudske zaštite (presuda od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 109. i 112. i navedena sudska praksa).

- 51 U tom kontekstu neovisnost sudaca država članica od temeljne je važnosti za pravni poredak Unije zbog različitih razloga (presuda od 9. srpnja 2020., Land Hessen, C-272/19, EU:C:2020:535, t. 45.). Ona je stoga nužna za dobro funkcioniranje sustava pravosudne suradnje, utjelovljenog u mehanizmu zahtjeva za prethodnu odluku, propisanom člankom 267. UFEU-a, jer taj mehanizam može pokrenuti samo određeno tijelo čija je zadaća primijeniti pravo Unije, a koje ispunjava, među ostalim, taj kriterij neovisnosti (vidjeti osobito presudu od 21. siječnja 2020., Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, t. 56. i navedenu sudsku praksu). Osim toga, zahtjev neovisnosti sudova, koji je svojstven zadaći suđenja, proizlazi iz bitnog sadržaja temeljnog prava na djelotvornu sudsku zaštitu i pošteno suđenje predviđenog u članku 47. Povelje, koje je od ključne važnosti kao jamstvo zaštite svih prava koja osobe izvode iz prava Unije i očuvanja zajedničkih vrijednosti država članica navedenih u članku 2. UEU-a, osobito vrijednosti vladavine prava (vidjeti u tom smislu presude od 26. ožujka 2020., Preispitivanje presuda Simpson/Vijeće i HG/Komisija, C-542/18 RX-II i C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, t. 70. i 71., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 116. i navedena sudska praksa).
- 52 Stoga dok članak 47. Povelje pridonosi poštovanju prava na djelotvornu sudsku zaštitu svake osobe koja se u određenom slučaju poziva na pravo koje ima na temelju prava Unije, cilj članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a je osigurati da sustav pravnih lijekova koji svaka država članica utvrđuje, jamči djelotvornu sudsku zaštitu u područjima obuhvaćenim pravom Unije.
- 53 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, jamstva neovisnosti i nepristranosti koja se zahtijevaju na temelju prava Unije pretpostavljaju postojanje pravila, osobito u pogledu sastava tijela, imenovanja, trajanja funkcije kao i razloga za nesudjelovanje u odlučivanju, izuzeće i opoziv njegovih članova, koja omogućuju da se kod osoba otkloni svaka legitimna sumnja u pogledu nemogućnosti utjecaja vanjskih čimbenika na to tijelo i njegove neutralnosti u odnosu na međusobno suprotstavljene interese (presude od 19. rujna 2006., Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, t. 53.; od 25. srpnja 2018., Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosudnom sustavu), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, t. 66., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 117. i navedena sudska praksa).
- 54 U skladu s načelom diobe vlasti, koje karakterizira funkcioniranje vladavine prava, neovisnost sudova mora osobito biti zajamčena u odnosu na zakonodavnu i izvršnu vlast (presude od 19. studenoga 2019., A. K. i dr. (Neovisnost disciplinskog vijeća Vrhovnog suda), C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982, t. 124., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 118.).
- 55 S tim u vezi važno je da su suci zaštićeni od intervencija ili vanjskih pritisaka koji bi mogli ugroziti njihovu neovisnost. Pravila navedena u točki 53. ove presude moraju posebno omogućiti isključenje ne samo svakog izravnog utjecaja, u obliku uputa, nego i posrednijih oblika utjecaja koji mogu usmjeriti odluke dotičnih sudaca (presude od 24. lipnja 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost Vrhovnog suda), C-619/18, EU:C:2019:531, t. 112., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 119.).
- 56 Što se tiče konkretno uvjeta u kojima se donose odluke o imenovanju sudaca, Sud je već imao priliku pojasniti da sama činjenica da predsjednik republike države članice imenuje dotične suce ne može stvoriti njihovu ovisnost u odnosu na njega niti izazvati sumnju u njihovu nepristranost ako te osobe, nakon svojeg imenovanja, nisu izložene nikakvom pritisku i ne primaju upute u okviru obavljanja svojih dužnosti (presude od 19. studenoga 2019., A. K. i dr. (Neovisnost disciplinskog vijeća Vrhovnog suda), C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982, t. 133., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 122.).

- 57 Sud je, međutim, također naveo da je i dalje potrebno uvjeriti se da su materijalne pretpostavke i postupovna pravila na temelju kojih su donesene navedene odluke o imenovanju takve da kod pojedinaca ne mogu izazvati legitimne sumnje u pogledu otpornosti dotičnih sudaca na vanjske čimbenike i njihovu neutralnost u odnosu na suprotstavljene interese, nakon imenovanja osoba o kojima je riječ, i da je u tu svrhu bitno da navedene pretpostavke i pravila budu osmišljeni na način da udovoljavaju zahtjevima iz točke 55. ove presude (presude od 19. studenoga 2019., A. K. i dr. (Neovisnost disciplinskog vijeća Vrhovnog suda), C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982, t. 134. i 135., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 123.).
- 58 U ovom slučaju dvojbe koje sud koji je uputio zahtjev ima u pogledu članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-s odnose se u biti na nacionalne odredbe koje predsjedniku vlade dotične države članice dodjeljuju odlučujuću ovlast u postupku imenovanja sudaca, pri čemu se u tom postupku predviđa intervencija tijela zaduženog osobito za procjenu kandidata za mjesto suca i za pružanje mišljenja tom predsjedniku vlade.
- 59 U tom pogledu, kao prvo, valja istaknuti, kao što to proizlazi iz spisa kojim Sud raspolaže, da su ustavne odredbe koje se odnose na imenovanje sudaca ostale neizmijenjene od njihova donošenja 1964. godine do reforme Ustava 2016. godine kojom je uveden Odbor za imenovanje sudaca iz članka 96.A Ustava. Prije te reforme ovlast predsjednika vlade bila je ograničena samo zahtjevom da kandidati za mjesto suca moraju ispunjavati uvjete predviđene Ustavom kako bi se mogli prijaviti za takvo mjesto.
- 60 Republika Malta je dakle pristupila Uniji na temelju članka 49. UEU-a u skladu s odredbama Ustava koje su bile na snazi prije navedene reforme.
- 61 Međutim, taj članak 49., koji predviđa mogućnost svake europske države da podnese zahtjev za članstvo u Uniji, pojašnjava da Unija okuplja države koje su slobodno i dobrovoljno prihvatile zajedničke vrijednosti koje su trenutačno navedene u članku 2. UEU-a, koje te vrijednosti poštuju te ih se obvezuju promicati.
- 62 Konkretno, iz članka 2. UEU-a proizlazi da se Unija temelji na vrijednostima, poput vladavine prava, koje su zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladava, među ostalim, pravda. U tom pogledu valja istaknuti da uzajamno povjerenje među državama članicama i osobito njihovim sudovima počiva na temeljnoj pretpostavci prema kojoj države članice dijele niz zajedničkih vrijednosti na kojima se temelji Unija, kako je to navedeno u tom članku (vidjeti u tom smislu mišljenje 2/13 (Pristupanje Unije EKLJP-u) od 18. prosinca 2014., EU:C:2014:2454, t. 168., i presudu od 27. veljače 2018., Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, t. 30.).
- 63 Iz toga slijedi da je poštovanje vrijednosti zajamčenih člankom 2. UEU-a od strane države članice uvjet za uživanje svih prava koja proizlaze iz primjene Ugovora na tu državu članicu. Stoga država članica ne može izmijeniti svoje zakonodavstvo na način da to dovede do opadanja zaštite vrijednosti vladavine prava, vrijednosti koja je konkretizirana, među ostalim, člankom 19. UEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 108.).
- 64 Tako su države članice dužne osigurati da se s obzirom na tu vrijednost izbjegne svako slabljenje njihova zakonodavstva u području organizacije pravosuđa, suzdržavajući se od donošenja pravila koja mogu ugroziti neovisnost sudaca (vidjeti po analogiji presudu od 17. prosinca 2020., Openbaar Ministerie (Neovisnost pravosudnog tijela koje izdaje uhitbeni nalog), C-354/20 PPU i C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, t. 40.).

- 65 U tom kontekstu Sud je već u biti presudio da članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a treba tumačiti na način da mu se protive nacionalne odredbe koje potpadaju pod organizaciju pravosuđa, a koje u dotičnoj državi članici mogu činiti opadanje zaštite vrijednosti vladavine prava, osobito jamstva neovisnosti sudaca (vidjeti u tom smislu presude od 19. studenoga 2019., A. K. i dr. (Neovisnost disciplinskog vijeća Vrhovnog suda), C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982, i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153).
- 66 Nasuprot tomu, intervencija tijela kao što je Odbor za imenovanje sudaca, koji je uveden prilikom reforme Ustava 2016. godine člankom 96.A Ustava, u kontekstu postupka imenovanja sudaca u načelu može pridonijeti objektivnosti tog postupka, ograničavajući manevarski prostor kojim predsjednik vlade raspolaže u izvršavanju nadležnosti koja mu je dodijeljena u tom području. Potrebno je još da je i samo takvo tijelo dovoljno neovisno o zakonodavnoj i izvršnoj vlasti i o tijelu kojem mora podnijeti mišljenje o procjeni kandidata za mjesto suca (vidjeti po analogiji presude od 19. studenoga 2019., A. K. i dr. (Neovisnost disciplinskog vijeća Vrhovnog suda), C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982, t. 137. i 138., i od 2. ožujka 2021., A. B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, t. 124. i 125.).
- 67 U ovom slučaju očito je da niz pravila koja navodi sud koji je uputio zahtjev može zajamčiti neovisnost Odbora za imenovanje sudaca u odnosu na zakonodavnu i izvršnu vlast. To vrijedi i za pravila sadržana u članku 96.A stavcima 1. do 3. Ustava, koja se odnose na sastav tog odbora, i za zabranu da u njemu sudjeluju političari, obvezu propisanu za članove navedenog odbora u članku 96.A stavku 4. Ustava da postupaju prema vlastitoj prosudbi te da ih pritom nijedna osoba ili tijelo ne usmjerava niti kontrolira, te obvezu tog istog odbora da objavi, uz suglasnost ministra nadležnog za pravosuđe, kriterije na temelju kojih provodi procjene, što je uostalom učinjeno, kao što je to nezavisni odvjetnik naveo u točki 91. svojeg mišljenja.
- 68 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev u ovom predmetu nije izrazio dvojbe u pogledu uvjeta u kojima su članovi Odbora za imenovanje sudaca uvedenog člankom 96.A Ustava bili određeni ili načina na koji to isto tijelo konkretno ispunjava svoju ulogu.
- 69 Očito je dakle da se uvođenjem Odbora za imenovanje sudaca člankom 96.A Ustava jača jamstvo neovisnosti sudaca.
- 70 Kao drugo, važno je navesti da, kao što to među ostalim ističe Komisija, iako predsjednik vlade u skladu s nacionalnim odredbama o kojima je riječ u glavnom postupku ima određenu ovlast u imenovanju sudaca, jest činjenica da je izvršavanje te ovlasti ograničeno uvjetima radnog iskustva koje kandidati za sudačko mjesto moraju ispuniti, a ti su uvjeti predviđeni člankom 96. stavkom 2. i člankom 100. stavkom 2. Ustava.
- 71 Osim toga, iako je točno da predsjednik vlade može odlučiti predložiti predsjedniku republike imenovanje kandidata kojeg nije predložio Odbor za imenovanje sudaca uveden člankom 96.A Ustava, on je u takvom slučaju ipak dužan u skladu s člankom 96. stavkom 4. i člankom 100. stavkom 6. Ustava priopćiti svoje razloge Parlamentu te javnosti putem izjave objavljene u *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta*, osim ako je riječ o imenovanju predsjednika Vrhovnog suda. Međutim, ako predsjednik vlade tu ovlast izvršava samo iznimno i ako se stvarno i strogo pridržava poštovanja takve obveze obrazlaganja, ta ovlast ne može prouzročiti legitimne sumnje u neovisnost izabranih kandidata.
- 72 Uzimajući u obzir sve te elemente, očito je da nacionalne odredbe o kojima je riječ u glavnom postupku, koje se odnose na imenovanje sudaca, ne mogu kao takve kod pojedinaca pobuditi legitimne sumnje u otpornost imenovanih sudaca na vanjske čimbenike, osobito izravne ili neizravne utjecaje zakonodavne i izvršne vlasti, te u njihovu neutralnost u odnosu na suprotstavljene interese te tako dovesti do izostanka dojma neovisnosti ili nepristranosti tih sudaca, što može ugroziti povjerenje koje pojedinci moraju imati u pravosuđe u demokratskom društvu i vladavini prava.

- 73 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a treba tumačiti na način da mu se ne protive nacionalne odredbe koje predsjedniku vlade dotične države članice dodjeljuju odlučujuću ovlast u postupku imenovanja sudaca, pri čemu se u tom postupku predviđa intervencija neovisnog tijela zaduženog osobito za procjenu kandidata za mjesto suca i za pružanje mišljenja tom predsjedniku vlade.

Treće pitanje

- 74 Uzimajući u obzir odgovor na drugo pitanje, nije potrebno odgovoriti na treće pitanje.

Troškovi

- 75 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a treba tumačiti na način da se može primijeniti u predmetu u kojem nacionalni sud odlučuje o tužbi predviđenoj nacionalnim pravom kojom se traži da taj sud odluči o usklađenosti s pravom Unije nacionalnih odredaba kojima je uređen postupak imenovanja sudaca države članice kojoj taj sud pripada. Za potrebe tumačenja te odredbe mora se na odgovarajući način uzeti u obzir članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.**
- 2. Članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a treba tumačiti na način da mu se ne protive nacionalne odredbe koje predsjedniku vlade dotične države članice dodjeljuju odlučujuću ovlast u postupku imenovanja sudaca, pri čemu se u tom postupku predviđa intervencija neovisnog tijela zaduženog osobito za procjenu kandidata za mjesto suca i za pružanje mišljenja tom predsjedniku vlade.**

Potpisi